

2008 жылғы 1 наурыздағы банк секторының ағымдағы жағдайы¹

Қазақстанда 2008 жылғы 1 наурыздағы жағдай бойынша 35 екінші деңгейдегі банк жұмыс істеуде, оның ішінде Алматы қаласында 33 банк, банктердің 356 филиалы және 2 089 есеп айырысу-касса бөлімі орналасқан.

Банк секторының құрылымы	01.01.08	01.03.08
Екінші деңгейдегі банктердің саны, оның ішінде:	35	35
- жарғылық капиталда мемлекеттің 100% қатысы бар банктер ³	1	1
Екінші деңгейдегі банктердің филиалдарының саны	352	356
Екінші деңгейдегі банктердің есеп айырысу-касса бөлімдерінің саны	2029	2 089
Екінші деңгейдегі банктердің шетелдердегі өкілдіктерінің саны	17	17
Қазақстан Республикасындағы резидент емес банктер өкілдіктерінің саны	26	27
Жеке тұлғалардың салымдарына (депозиттеріне) міндетті ұжымдық кепілдік беру (сақтандыру) жүйесіндегі қатысушы банктердің саны	33	34
Кастодиандық қызметті жүзеге асыруға лицензиясы бар банктер саны	10	10

Капитал. Екінші деңгейдегі банктердің жиынтықты меншікті капиталының³ есеп айырысу мөлшері 2008 жылдың басынан бастап 37,5 млрд. теңгеге (2,1%) ұлғайды және 2008 жылғы 1 наурыздағы жағдай бойынша 1 817,7 млрд. теңге болды. Бұл ретте, бірінші деңгейдегі капитал 16,9%-ға 1 501,4 млрд. теңгеге дейін ұлғайды, ал екінші деңгейдегі капитал 32,1%-ға 379,6 млрд. теңгеге дейін кеміді. Меншікті есеп айырысу капиталы ақпан айында 11,4 млрд. теңгеге немесе (75,2%) негізінен бөлінбеген таза пайданың өсуі есебінен өсті.

Атауы	млрд. теңге		
	01.01.08	01.03.08	Өсім, %-бен
1-ші деңгейдегі капитал	1 284,0	1 501,4	16,9
Жарғылық капитал	940,2	942,7	0,3
Қосымша капитал	3,8	3,8	0
2-ші деңгейдегі капитал	558,9	379,6	-32,1
Субординирленген борыш	460,9	462,0	0,2
3-ші деңгейдегі капитал	1,7	1,1	-35,3
Есеп айырысу меншікті капиталдың барлығы	1 780,2	1 817,7	2,1

2008 жылғы 1 наурыздағы жағдай бойынша банк секторы меншікті капиталының тепе-теңдік көрсеткіштері k1 - 0,13 (0,06 нормативі кезінде) (қатысушысы банк холдингі болып табылатын банк үшін нормативі – 0,05), k2 - 0,14 (0,12 нормативі кезінде) (қатысушысы банк холдингі болып табылатын банк үшін нормативі – 0,10) болды.

Меншікті капитал тепе-теңдігінің көрсеткіштері	01.01.08	01.03.08
Бірінші деңгейдегі меншікті капиталдың жиынтық активтерге қатынасы (k1)	0,11	0,13
Тәуекел дәрежесі бойынша салмақталған баланстан тыс міндеттемелерге және активтерге меншікті капиталдың қатынасы (k2)	0,14	0,14
Меншікті капиталдың несие портфеліне қатынасы	0,20	0,21
Меншікті капиталдың құрылған провизияларға қатынасы	3,41	3,21
Меншікті капиталдың күмәнді кредиттерге қатынасы	0,34	0,37
Меншікті капиталдың үмітсіз кредиттерге қатынасы	13,55	10,65

Сонымен бірге, жылдың басынан бері екінші деңгейдегі банктер балансы бойынша меншікті капитал 2008 жылғы 1 қаңтардан бастап 30,4 млрд. теңгеге (2,1%) өсті және есепті күнге 1 455,5 млрд. теңгені құрады.

Активтер. 2008 жылғы ақпан айынан бастап банктердің жиынтық активтерінің мөлшері 7,5 млрд. теңгеге (0,1%-ға) кеміді және есепті күнге 11 672,9 млрд. теңге болды.

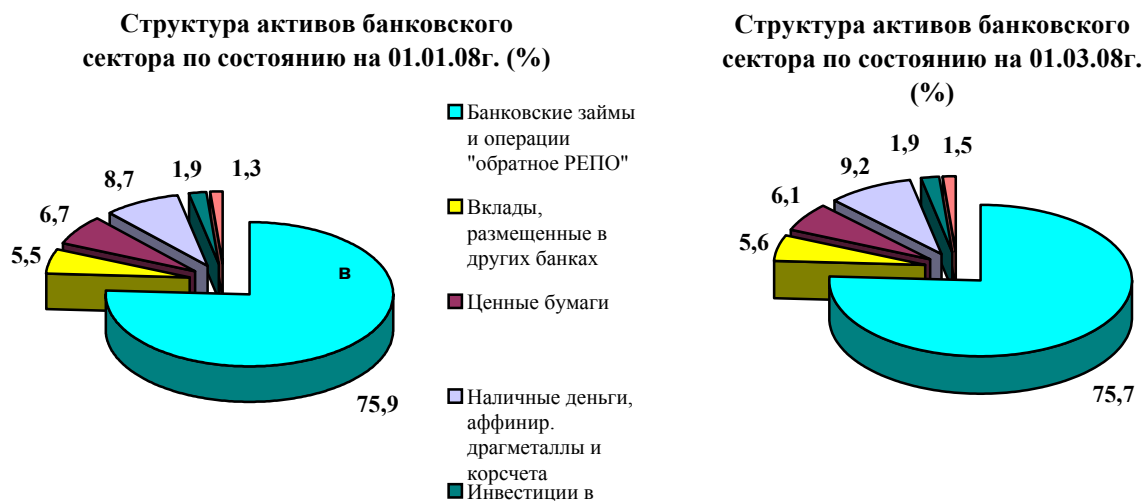
млрд. теңге

Банк секторының жиынтық активтерінің динамикасы және құрылымы	01.01.08		01.03.08		Өсімі %-бен
	млрд. теңге	жиынтығына % -бен	млрд. теңге	жиынтығына % -бен	
Қолма-қол ақша, тазартылған қымбат металдар және корреспонденттік шоттар	1 013,1	8,7	1 079,6	9,2	6,6
Басқа банктерде орналастырылған салымдар	642,5	5,5	651,6	5,6	1,4
Бағалы қағаздар	787,8	6,7	711,6	6,1	-9,7
Банктік заемдар және «кері РЕПО» операциялар	8 868,3	75,9	8 834,9	75,7	-0,4
Капиталға инвестиция	222,5	1,9	226,2	1,9	1,7
Басқа активтер	150,40	1,3	169,0	1,5	12,4
Активтердің барлығы	11 684,6	100	11 672,9	100	-0,1

Банктер активтерінің құрылымында клиенттерге берілген заемдар мен «Кері РЕПО» операциялары (75,7%), қолма-қол ақша, тазартылған қымбат металдар және корреспонденттік шоттардағы қалдықтар (9,2%), бағалы қағаздар портфелі (6,1%), басқа банктерде орналасқан салымдар (5,6%) үлкен үлес алады. Банктік заемдар мен «Кері РЕПО» операциялары 33,4 млрд. теңге немесе 0,4% кеміді, қолма-қол ақша, тазартылған қымбат металдар және корреспонденттік шоттардағы қалдықтар – 66,5 млрд. теңгеге немесе 6,6%-ға өсті, бағалы қағаздар - 76,2 млрд. теңгеге немесе 9,7%-ға кеміді, басқа банктерде орналасқан салымдар - 9,1 млрд. теңгеге немесе 1,4%-ға кеміді, капиталға инвестиция - 3,7 млрд. теңгеге немесе 1,7 %-ға өсті.

Жылдың басынан бастап баланс бойынша⁴ мерзімі өткен берешек 100,5 млрд. теңгеден 72,0 млрд. теңгеге (71,6 %) өсті және есепті күнге 172,5 млрд. теңге болды.

Мерзімі өткен сыйақы көрінісі бойынша шоттардағы қалдықтар өткен жылдың басынан бастап 12,1 млрд. теңгеге немесе 69,5 % өсті және 2008 жылғы 1 наурызда 29,5 млрд.теңгені құрады.

Жыл басынан бастап, жіктелуге жататын активтер мен шартты міндеттемелер мөлшері 8,8 млрд. теңгеден (0,1%) 13 368,9 млрд. теңгеге дейін кеміді.

Стандартты активтер мен шартты міндеттемелердің үлес салмағы 59,4% болды, күмәнділер үлесі - 41,6%-дан 39,3%-ға дейін кеміді, үмітсіз активтер мен шартты міндеттемелер үлесі 1,3% болды.

млрд. теңге

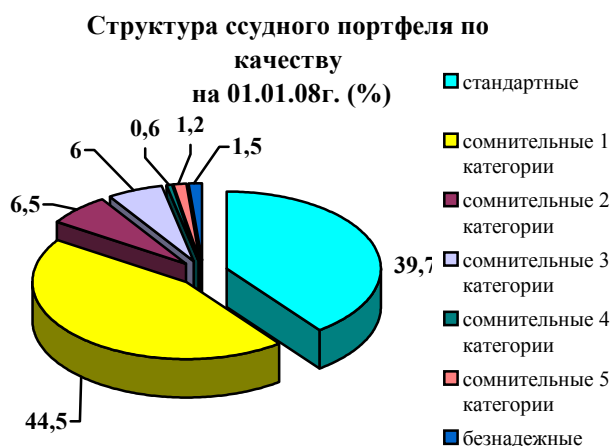
Активтердің және шартты міндеттемелердің сапасының динамикасы	01.01.08		01.03.08	
	негізгі борыш сомасы, млрд. теңге	жиынтығына % -бен	негізгі борыш сомасы, млрд. теңге	жиынтығына % -бен
Барлық активтер мен шартты міндеттемелер	13 377,7	100	13 368,9	100
Стандартты	7 677,7	57,4	7 941,0	59,4
Күмәнді	5 559,9	41,6	5 250,0	39,3
1-санатты күмәнді – төлемдерді толық және уақтылы төлеген кезде	4 266,8	31,9	3 747,5	28,0
2-санатты күмәнді – төлемдерді кешіктірген немесе толық төлемеген кезде	578,1	4,3	811,7	6,1
3-санатты күмәнді –төлемдерді толық және уақтылы төлеген кезде	543,2	4,1	396,5	3,0
4-санатты күмәнді - төлемдерді кешіктірген немесе толық төлемеген кезде	63,1	0,5	157,2	1,2
5-санатты күмәнді	108,7	0,8	137,1	1,0
Үмітсіздері	140,1	1,0	177,9	1,3

Қаралып отырған кезең ішінде банктердің кредит портфелі құрылымында стандартты

кредиттер үлесі 39,7%-дан 42,0% дейін өсті, күмәнді кредиттердің үлесі 58,8%-дан 56,1%-ға дейін кеміді, сонымен бірге үмітсіз кредиттердің үлесі 1,5%-дан 1,9%-ға дейін өсті.

млрд. теңге

Несиелік портфель сапасының динамикасы	01.01.08		01.03.08	
	негізгі борыш сомасы, млрд. теңге	жиынтығына % -бен	негізгі борыш сомасы, млрд. теңге	жиынтығына % -бен
Несиелік портфельдің барлығы	8 868,3	100	8 834,9	100
Стандартты	3 518,2	39,7	3 704,4	42,0
Күмәнді	5 218,7	58,8	4 959,8	56,1
1-санатты күмәнді - төлемдерді толық және уақтылы төлеген кезде	3 950,4	44,5	3 489,8	39,5
2-санатты күмәнді – төлемдерді кешіктірген немесе толық төлемеген кезде	572,2	6,5	807,6	9,1
3-санатты күмәнді – төлемдерді толық және уақтылы төлеген кезде	533,4	6,0	392,5	4,5
4-санатты күмәнді - төлемдерді кешіктірген немесе уақтылы төлемеген кезде	57,9	0,6	136,8	1,5
5-санатты күмәнді	104,8	1,2	133,1	1,5
Үмітсіздері	131,4	1,5	170,7	1,9

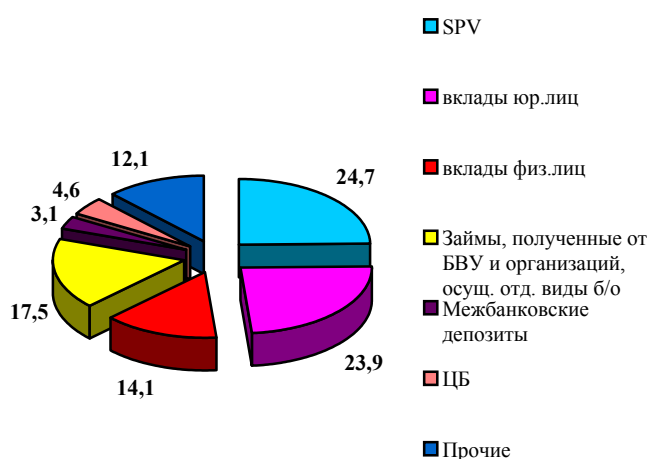
Міндеттемелер. 2008 жылдың басынан бастап, екінші деңгейдегі банктер міндеттемелерінің жалпы сомасы 42,1 млрд. теңге (на 0,4%) кеміді және есепті кезеңнің соңына 10 217,4 млрд. теңге болды.

Банк секторының жиынтықты міндеттемелер құрылымында арнайы тағайындалған еншілес ұйымдардың салымдары көлемі 28,6 млрд. теңгеге немесе 1,1%-ға кеміді, жеке тұлғалар алдындағы міндеттемелер, 26,5 млрд. теңгеге немесе 1,8%-ға өсті, басқа банктерден және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардан алынған заемдар 26,7 млрд. теңгеден 1 824,9 млрд. теңгеге дейін өсті.

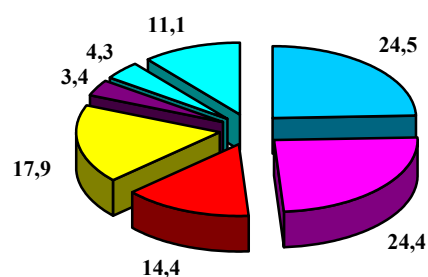
млрд. теңге

Банк секторының жиынтық міндеттемелерінің динамикасы және құрылымы	01.01.08		01.03.08		Өсімі %-бен
	млрд. теңге	жиынтығына %-бен	млрд. теңге	млрд. теңге	
Банкаралық салымдар	319,9	3,1	344,9	3,4	7,8
Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар мен басқа банктерден алынған заемдар	1 798,20	17,5	1 824,9	17,9	1,5
Қазақстан Республикасы Үкіметінен алынған заемдар	7,7	0,1	7,7	0,1	0,0
Халықаралық қаржы ұйымдарынан алынған заемдар	85,1	0,8	93	0,9	9,3
Заңды тұлғалар салымдары	2 447,1	23,9	2 497,2	24,4	2,0
Жеке тұлғалар салымдары	1 447,9	14,1	1 474,4	14,4	1,8
Арнайы тағайындалған еншілес ұйымдардың салымдары	2 529,0	24,7	2 500,4	24,5	-1,1
Айналысқа шығарылған бағалы қағаздар	467,6	4,6	445,8	4,3	-4,7
Бағалы қағаздармен «РЕПО» операциялары	245,4	2,4	112,2	1,1	-54,3
Басқа міндеттемелер	911,60	8,8	916,9	9,0	0,6
Барлық міндеттемелер	10 259,50	100	10 217,4	100	-0,4

Структура обязательств банковского сектора по состоянию на 01.01.08г. (%)

Структура обязательств банковского сектора по состоянию на 01.03.08г. (%)

2008 жылдың басынан бастап заңды және жеке тұлғалардың салымдары⁵ 48,0 млрд. теңгеге немесе 0,7%-ға өсті және 2008 жылғы 1 наурызда 6 472,0 млрд. теңге болды.

Есепті кезеңде жеке тұлғалардың салымдары 1,8%-ға немесе 26,5 млрд. теңгеге өсті.

Клиенттер салымдары	01.01.08г.		01.03.08г.		Өсімі %-бен	
	барлығы	оның ішінде шет. валюта-сында	барлығы	оның ішінде шет. валюта-сында	барлығы	оның ішінде шет. валюта-сында
Барлық салымдар, оның ішінде:	6 424,0	3 807,8	6 472,0	3 910,9	0,7	2,7
Заңды тұлғалар салымдары	2 447,1	786,1	2 497,2	894,4	2,0	13,8
Арнайы тағайындалған еншілес ұйымдардың салымдары	2 529,0	2 476,9	2 500,4	2 448,2	-1,1	-1,2
Жеке тұлғалар салымдары	1 447,9	544,7	1 474,4	568,2	1,8	4,3

Заңды тұлғалардың салымдары 2,0%-ға немесе 50,1 млрд. теңгеге өсті.

ҚР резидент еместерге қойылатын талаптар. Ағымдағы жылдың басынан бастап резидент еместерге қойылатын талаптардың мөлшері 90,3 млрд. теңге (3,3%) кеміді және есепті күнге 2 612,8 млрд. теңге болды. Екінші деңгейдегі банктер активтерінің жалпы сомасында резидент еместерге қойылатын талаптардың үлесі 22,4% болды. Резидент еместерге қойылатын талаптардың құрылымында негізгі үлесті 54,5% немесе 1 424,1 млрд. теңге болатын банктік заемдар және «Кері РЕПО» операциялары алады, ал басқа банктерде орналасқан салымдарға 19,0% немесе 495,6 млрд. млрд.теңгеден келеді.

Банк секторының ҚР резидент еместерге қойылатын жиынтық талаптардың динамикасы және құрылымы	01.01.2008		01.03.2008		Өсімі %-бен
	млрд. теңге	жиынтығына % -бен	млрд. теңге	жиынтығына % -бен	
Қолма-қол ақша, тазартылған қымбат металдар және корреспонденттік шоттар	330,5	12,2	284,7	10,9	-13,9
Басқа банктерде орналасқан салымдар	492,2	18,2	495,6	19,0	0,7
Бағалы қағаздар	321,6	11,9	238,1	9,1	-25,9
Банк заемдар және "кері РЕПО" операциялар	1 413,6	52,3	1 424,1	54,5	0,7
Капиталға инвестиция	60,1	2,2	68,7	2,6	14,3
Басқа активтер	85,1	3,2	101,6	3,9	19,4
ҚР резидент еместері алдындағы талаптардың барлығы	2 703,1	100	2 612,8	100	-3,3

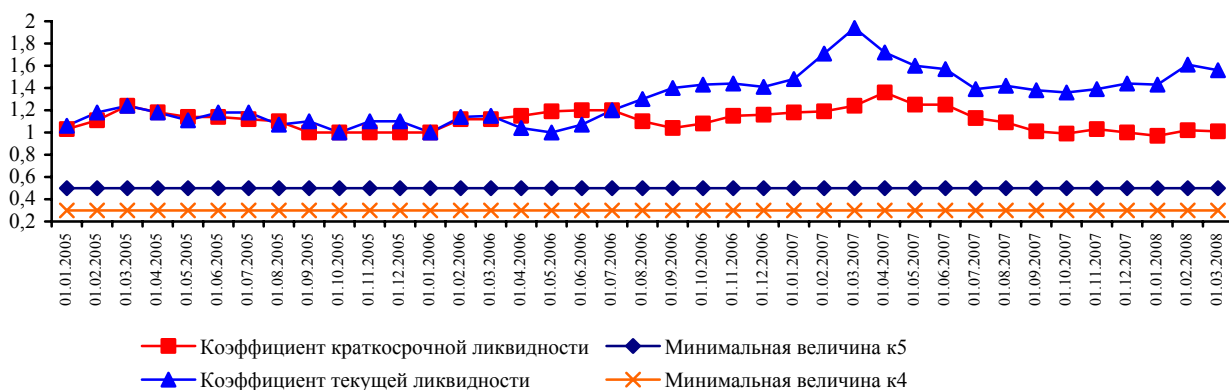
ҚР резидент еместері алдында қойылатын міндеттемелер. 2008 жылдан бастап екінші деңгейдегі банктер міндеттемелерінің резидент еместер алдында жалпы сомасы 90,2

млрд. теңгеге (1,7%), кеміді және есепті кезеңнің соңына 5 373,6 млрд теңге болды. Екінші деңгейдегі банктер міндеттемелерінің жалпы сомасындағы резидент еместер алдындағы міндеттемелер үлесі жылдың басымен салыстырғанда 70 базистік тармаққа кеміп, 2008 жылғы 1 наурыздағы жағдай бойынша 52,6% болды.

Банк секторының ҚР резидент еместер алдында қойылатын жиынтық міндеттемелерінің динамикасы және құрылымы	01.01.2008		01.03.2008		Өсімі %-бен
	млрд. теңге	жиынтығына % -бен	млрд. теңге	жиынтығына % -бен	
Банкаралық депозиттер	154,6	2,8	165,7	3,1	7,2
Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар мен басқа банктерден алынған заемдар	1 709,00	31,3	1 740,4	32,4	1,8
Халықаралық қаржы ұйымдарынан алынған заемдар	85,1	1,6	93,0	1,7	9,3
Заңды тұлғалардың салымдары	154,7	2,8	167,6	3,1	8,4
Жеке тұлғалардың салымдары	29,2	0,5	29,2	0,6	0,1
Арнайы тағайындалған еншілес ұйымдардың салымдары	2 529,0	46,3	2 500,4	46,5	-1,1
Айналысқа шығарылған бағалы қағаздар	316,1	5,8	295,0	5,5	-6,7
Бағалы қағаздармен «РЕПО» операциялары	121,8	2,2	48,6	0,9	-60,1
Басқа міндеттемелер	364,3	6,7	333,7	6,2	-8,4
ҚР резидент еместер алдында міндеттемелердің барлығы	5 463,8	100	5 373,6	100	-1,7

Өтімділік. Ағымдағы жылғы 1 наурыздағы жағдай бойынша банк жүйесінің өтімділік деңгейі аса жоғары деңгейде сақталды. 2008 жылғы 1 наурыздағы жағдай бойынша ағымдағы өтімділіктің жиынтық коэффициенті жеке банк үшін барынша төмен 0,3 нормасымен болған кезде 1,56 болды, қысқа мерзімді өтімділік коэффициенті -барынша төмен 0,5 шекте болған кезде – 1,01 болды.

Динамика уровня ликвидности банковского сектора

Кірістілік. 2008 жылғы 1 наурызда екінші деңгейдегі банктер табыс салығын төлегеннен кейін 26,5 млрд. теңге мөлшерінде (2007 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша – 28,3 млрд. млрд. теңге) жиынтық таза кіріс алды. Кірістердің жиынтық мөлшері 407,1 млрд. теңге (2007 жылғы 1 наурызда –190,4 млрд. теңге), шығыстар – 380,6 млрд. теңге (2007 жылғы 1 наурызда – 201,3 млрд. теңге) болды.

Банк секторының кірістілігі	млрд. теңге		
	01.03.07	01.03.08	Өзгеріс (+;-), %-бен
Сыйақы алуға байланысты кірістер	156,6	229,8	46,7
Сыйақы төлеуге байланысты шығыстар	91,0	125,3	37,7
Сыйақы алуға байланысты таза кіріс	65,6	104,5	59,3
Сыйақы алуға байланысты емес кірістер	72,7	177,3	в 2,4 раза
Сыйақы төлеуге байланысты емес шығыстар	102,1	246,5	в 2,4 раза
Сыйақы алумен байланысты емес таза кіріс (шығын)	-29,4	-69,2	в 2,4 раза
Көзделмеген баптар	-0,2	-	-
Табыс салығы төленгенге дейінгі таза кіріс	36,0	35,3	-1,9
Табыс салығын төлеуге байланысты шығыстар	7,7	8,8	14,3
Табыс салығы төленгеннен кейінгі таза кіріс	28,3	26,5	-6,4

Пайыздық кірістер құрылымында клиенттерге берілген заемдар бойынша (91,6% немесе 210,6 млрд. теңге) сыйақыны алуға байланысты кірістер, ал пайыздық шығыстар құрылымында – клиенттердің талаптары бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстар (65,4% немесе 81,9 млрд. теңге) біршама көп үлес алды. Табыс салығы төленгенге дейінгі таза кірістің жиынтық активтерге (ROA) қатынасы 2,52% (01.03.07ж. жағдай бойынша – 2,17%) болса, табыс салығы төленгенге дейінгі таза кірістің меншікті капиталына (ROE) қатынасы 22,13% болды (01.03.07ж. жағдай бойынша – 21,84%).

Банк секторының кірістілігін сипаттайтын жиынтық көрсеткіштер	01.03.07	01.03.08
Табыс салығы төленгенге дейінгі таза кірістің жиынтық активтерге қатынасы (ROA)	2,17	2,52
Табыс салығы төленгенге дейінгі таза кірістің меншікті капиталға қатынасы (ROE)	21,84	22,13
Сыйақы (мүдде) алуға байланысты кірістердің жиынтық активтерге қатынасы	10,16	12,67
Сыйақы (мүдде) алуға байланысты кірістердің жиынтық несие портфелінің кредиттеріне қатынасы	13,15	16,01
Дилингтік операциялар бойынша таза кірістің табыс салығы төленгенге дейінгі таза кіріске қатынасы	29,41	33,86
Сыйақы (мүдде) төлеуге байланысты шығыстардың жиынтық міндеттемелерге қатынасы	6,22	7,50
Жиынтық активтерге резерв жасауға шығыстардың қатынасы	2,44	3,32

Банк секторының шоғырлануы. 2008 жылғы 1 наурыздағы жағдай бойынша 3 ірі банктің банк секторының жиынтық активтеріндегі үлесі с 59,3% до 59,5%, -ға дейін өсті, 3 ірі банктің банк секторының жиынтық міндеттемелеріндегі үлесі 59,8% -ға дейін өсті. 3 ірі банктің банк секторының жиынтық несие портфеліндегі кредиттерінің үлесі 62,0% болды. 2008 жылғы 1 наурыздағы жағдай бойынша 3 ірі банктің үлесіне екінші деңгейдегі банктердегі жеке тұлғалар депозиттерінің жалпы көлемінің 64,1% %-ы келеді.

Жиынтық банк секторынан алынған үлес	01.01.08	01.03.08
Үш ірі банктің активтері	59,3	59,5
Үш ірі банктің міндеттемелері	59,6	59,8
Үш ірі банктің меншікті капиталы	57,0	57,3
Үш ірі банктің несие портфелі	61,4	62,0
Үш ірі банк клиенттерінің депозиттері ⁷ , оның ішінде	64,6	64,1
- заңды тұлғалардың	65,0	64,3
- жеке тұлғалардың	63,1	63,2

Экономикадағы банк секторының ролі

Қазақстан экономикасындағы банк секторының ролін сипаттайтын қатысты көрсеткіштер динамикасы	01.01.02	01.01.03	01.01.04	01.01.05	01.01.06	01.01.07	01.01.08	01.02.08	01.03.08
ЖІӨ млрд.теңге ⁶	3 250,6	3 747,2	4 612,0	5 870,0	7 453	10 139,5	12 726,0	15 249,4	15 249,4
Активтердің ЖІӨ-ге қатынасы, %	25,1	30,6	36,3	45,8	60,6	87,5	91,8	76,6	76,5

Несие портфелінің ЖІӨ-ге қатынасы, %	15,9	19,1	23,6	30,9	41,1	59,1	69,7	58,0	57,9
Меншікті капиталдың ЖІӨ-ге қатынасы, %	3,8	4,3	5,1	5,9	7,9	11,5	14,0	11,7	11,9
Клиенттер депозиттерінің ЖІӨ-ге қатынасы	15,0	18,6	21,1	27,4	33,9	46,5	50,5	42,3	42,4

¹ – 01.02.08ж. жағдай бойынша ақпарат «Қазақстан Даму Банкі» АҚ деректерін есепке алмай ұсынылған;

² - "Қазақстанның Тұрғын үй құрылыс жинақ банкі" АҚ, АО "Жилищный строительный сберегательный банк Казахстана";

³ – уәкілетті орган бекіткен Екінші деңгейдегі банктердің пруденциалдық нормативтер есебінің нормативтік мәні және әдістемесі туралы нұсқаулыққа сәйкес

⁴ – баланс бойынша мерзімі өткен берешек заемдар, факторинг, форфейтинг, қаржы лизингі бойынша (1306, 1309, 1327, 1328, 1409, 1421, 1423, 1424 шоттар) клиенттер берешегін қосып алады;

заемдар бойынша мерзімі өткен сыйақы 1741, 1731, 1734 б/шоттарда көрсетілген

⁵ - 2222 «Арнайы тағайындалған еншілес ұйымдардың салымдары» шотын ескеріп» с учетом счета 2222 "Вклады дочерних организаций специального назначения";

⁶ – клиенттердің салымдары туралы ақпарат клиенттердің ағымдағы шоттарын ескеріп ұсынылған

⁷ – 2007 жыл үшін - 12 726,0 млрд. тенге Қазақстан Республикасының Экономика және бюджетті жоспарлау министрлігінің нақтылаған деректері бойынша за 2007 год - 12 726,0 млрд. тенге по уточненным данным Министерства экономики и бюджетного планирования Республики Казахстан;